

SZKOLNICTWO POLONIJNE (NA PRZESTRZENI WIEKÓW)

Zestawienie bibliograficzne w wyborze

Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2025/2026. Priorytet 7. *Rozwijanie zainteresowania kulturą i językiem polskim wśród Polonii, nauczanie języka polskiego w środowiskach polonijnych.*

KSIAŻKI

1. Bogactwo językowe i kulturowe Europy w oczach Polaków i cudzoziemców / redaktor Edyta Wojtczak, redaktor Rafał Maćkowiak. - Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2017. - 192 s. - [Dostęp 20.08.2025]
Tryb dostępu: <https://libra.ibuk.pl/reader/bogactwo-jezykowe-i-kulturowe-europy-w-oczach-polakow-i-cudzoziemcow-rafal-mackowiak-edyta-210901>
2. Być Polakiem na Łotwie : świat życia codziennego / Tomasz Biernat. - Toruń : Adam Marszałek, copyright 2003. - 193 s.
Wypożyczalnia: 177975
[Link do katalogu](#)
3. Młodość polska za północno-wschodnim kordonem (1918-1940) / Andrzej Roman Gąsiorowski. - Olsztyn : Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, 2015. - 599 s.
Wypożyczalnia: 177226
[Link do katalogu](#)
4. Nauczyciele - uczniowie : solidarność pokoleń : szkolnictwo i oświata polska na Zachodzie w czasie drugiej wojny światowej / pod redakcją Teresy Zaniewskiej. - Warszawa : Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, 2007. - 407 s.
Wypożyczalnia: 167303
[Link do katalogu](#)
5. Oświata i szkolnictwo polskie na Białorusi 1989-2001. Cz. 2 / Agnieszka Grędzik-Radziak. - Kielce : Agnieszka Grędzik-Radziak, 2005. - 461 s.
Wypożyczalnia: 164015
[Link do katalogu](#)
6. Oświata i szkolnictwo polskie na ziemiach północno-wschodnich II Rzeczypospolitej i współczesnej Białorusi 1939-2001 / Agnieszka Grędzik-Radziak. - Łysomice : Europejskie Centrum Edukacji, copyright 2007. - 441 s.
Wypożyczalnia: 168854
[Link do katalogu](#)
7. Polscy nauczyciele na Wschodzie : 1989-2000 / redakcja Janina Zawadowska, Krystyna Staroń, Mirosław Sielatycki. - Warszawa : Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, 2001. - 259 s.
Wypożyczalnia: 154284, 154285
[Link do katalogu](#)
8. Przez burze pod wiatr : szkolnictwo i oświata polska na zachodzie w czasie drugiej wojny światowej / układ, opracowanie i redakcja naukowa Teresa Zaniewska. - Białystok : "Trans Humana", 2001. - 339 s.
Wypożyczalnia: 155878
[Link do katalogu](#)
9. Społeczno-edukacyjna działalność szkół polskich na Warmii w latach 1918-1939 / Ewa Kantowicz. - Olsztyn : Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, copyright 2020. - 173 s.
Informatorium. Czytelnia: 913 B ; Wypożyczalnia: 183061
[Link do katalogu](#)

10. Szkolnictwo polskie w Stanach Zjednoczonych Ameryki w latach 1984-2003 : analiza funkcjonalno-instytucjonalna / Andrzej Bonusiak. - Rzeszów : Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2004. -251 s.
Wypożyczalnia: 161200
[Link do katalogu](#)
11. Szkoła polska na obczyźnie wobec dylematów tożsamościowych : na przykładzie szkoły polskiej w Rydze / Maria Marta Urlińska ; [tekst częściowo tłumaczony z języka łotewskiego A. Gurina]. - Toruń : Uniwersytet Mikołaja Kopernika, 2007. - 440 s.
Wypożyczalnia: 174310
[Link do katalogu](#)
12. Śladami polskich szkół na południowej Warmii w latach 1929-1939 : w 80-lecie ich utworzenia / Izabela Lewandowska, Jan Chłosta. - Olsztyn : Agencja WIT, 2010. - 247 s.
Wypożyczalnia: 170119 ; 913 B Informatorium. Czytelnia
[Link do katalogu](#)
13. Wielka emigracja zarobkowa młodzieży : wyzwania dla edukacji / redakcja Ryszard Bera. - Lublin : Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, 2010. - 244 s.
Wypożyczalnia: 171841
[Link do katalogu](#)
14. Współobecne dyskursy / redaktor naukowy Ryszard Borowicz. - Toruń : Uniwersytet Mikołaja Kopernika, 2009. - 441 s.
Wypożyczalnia: 172916, 172947
[Link do katalogu](#)

ARTYKUŁY Z KSIĄŻEK

1. Dialog kultur w nauczaniu języka polskiego w szkole polonijnej na przykładzie Francji / Marta Krasuska-Betiuk, Olga Bambrowicz // W: Młodzież w społeczeństwie wielokulturowym : od małej ojczyzny do globalnego świata / redakcja naukowa Daniel Wiśniewski. - Warszawa : Difin, 2015. - S. 105-141
Informatorium. Czytelnia: 316.346.3-053.6 ; Wypożyczalnia: 177992
[Link do katalogu](#)
2. O święcie szkoły polskiej na obczyźnie : relacja z obchodów "Tygodnia Szkoły Polskiej" w Rumunii w 1937 roku / Maria Radziszewska // W: Okolice niecodzienności edukacyjnej : monografia wieloautorska / pod redakcją naukową Pawła Piotrowskiego. - Toruń : Akapit Wydawnictwo Edukacyjne, 2024. - S. 69-83
Wypożyczalnia: 185889
[Link do katalogu](#)
3. O wychowawczyńiach przedszkoli z Warmii : niedoceniona historia / Joanna Maria Garbula // W: Oświata na Warmii i Mazurach : konteksty historyczne i współczesne / redakcja naukowa Joanna Maria Garbula, Mariola Gaber, Kinga Lisowska, Aldona Zakrzewska. - Olsztyn : Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, copyright 2015. - S. 39-50
Wypożyczalnia: 177956
[Link do katalogu](#)
4. Powstanie i rozwój polskich szkół prywatnych katolickich w Prusach Wschodnich w okresie międzywojennym na kanwie 100. Rocznicy Związku Polaków w Niemczech / Maria Radziszewska // W: Studia i szkice z zakresu pedagogiki ogólnej, andragogiki oraz historii oświaty o poczuciu bezpieczeństwa, migracji, ludziach dojrzałych i problemach oświaty / redakcja naukowa Józef Górniewicz. - Toruń : Akapit Wydawnictwo Edukacyjne, 2023. - S. 259-277
Wypożyczalnia: 184998
[Link do katalogu](#)

5. Rola podręczników i romantycznej lektury w wychowaniu narodowym uczniów szkoły polskiej na Batignolles (1842-1874) / Iwona H. Pugaczewicz // W: Na co dzień i od święta : książka w życiu Polaków w XIX-XXI wieku / redakcja naukowa Agnieszka Chamera-Nowak, Dariusz Jarosz ; Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Wydział Historyczny Uniwersytet Warszawski. - Warszawa : Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR, 2015. - S. 53-70
Wypożyczalnia: 179838
[Link do katalogu](#)
6. Szkoła jako ostoja : działalność szkół z polskim językiem nauczania na terenie Wilna / Agnieszka Nowakowska // W: Wokół regionalizmu : formy i odmiany kwestii regionalnej / redakcja naukowa Jacek Poniedziałek ; [autorzy: Jacek Poniedziałek, Janusz Erenc, Alma Ragauskaitė, Wojciech Grabowski, Olgierd Grott, Jerzy Bartkowski, Blanka Rzewuska, Agnieszka Nowakowska, Elżbieta Łukuś, Stefan M. Marcinkiewicz, Marta Frączkiewicz]. - Olsztyn : Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, 2015. - S. 143-157
Wypożyczalnia: 177091
[Link do katalogu](#)

ARTYKUŁY Z CZASOPISM

1. Divine Mercy College. Polska szkoła średnia z internatem dla chłopców w pobliżu Hendly-On-Thames 1954-1986 / Andrzej Suchcitz // Studia Polonijne [online]. - 2022, t. 43, nr Specjalny, s. 103-13. - [Dostęp 20.08.2025]
Tryb dostępu: <https://bibliotekanauki.pl/articles/31339142>
2. Geneza powstania polskich szkół na Morawach w 1902 r. / Paweł Glugla // Nowa Szkoła. - 2016, nr 10, s. 45-48
3. Koncepcje kształcenia polonijnego Polaków na Ukrainie / Viktorijja Vakhovska, Daria Vakhovska // Język Polski w Szkole Podstawowej. - 2021/2022, nr 1, s. 123-137
4. Polskie szkolnictwo i oświata na Środkowym Wschodzie podczas II wojny światowej / Ewa Dunin-Wilczyńska // Nowa Szkoła. - 2015, nr 4, s. 44-52
5. Polskość w szkołach za granicą / Włodzimierz Kaleta // Dyrektor Szkoły. - 2018, nr 4, s. 82-85
6. Role polskich kobiet w kształtowaniu i wspieraniu tożsamości dzieci pochodzenia polskiego w społecznych szkołach polonijnych we Francji / Aneta Krzyworzeka-Jelinowska // Studia Migracyjne - Przegląd Polonijny [online]. - 2019, nr 4 (174), s. 119-38. - [Dostęp 20.08.2025]
Tryb dostępu: <https://bibliotekanauki.pl/articles/579634>
7. Szkolnictwo polonijne w kontekście egzolingwalnym (na przykładzie Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej). Od Polskiej Szkoły Parafialnej po Polish Abroad Saturday School / Marcin Łączek // Roczniki Humanistyczne [online]. - 2018, nr 10, s. 73-89. - [Dostęp 20.08.2025]
Tryb dostępu: <https://bibliotekanauki.pl/articles/1804623>
8. Śladami polskości na Wschodzie / Agnieszka Majek, Hanna Sztuka // Biblioteka w Szkole. - 2020, nr 4/5/6, s. 44-46
9. Witajcie w skali mega : z pamiętnika nauczyciela języka polskiego jako języka obcego w mieście Meksyk / Łukasz Grodziński // Polonistyka. - 2015, nr 5, s. 46-48